

## اکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام

پوهاند دکتور عبدالله نور عباد

عضو کادر علمی پوهنځی شرعیات پوهنتون کابل و همکار علمی مجله تحقیقی دعوت

a\_noury876@yahoo.com

### چکیده

اکسیجن یک گاز حیاتی برای انسان است که جهت تنفس و جریان خون در رگ‌های بدن به آن نیاز دارد. مقاله کنونی اهمیت اکسیجن را از دیدگاه اسلام مورد تحقیق قرار داده است که این تحقیق از نوع توصیفی می‌باشد و اطلاعات با شیوه کتاب‌خانه‌یی جمع‌آوری شده است. پرسش اساسی در این تحقیق چنین مطرح شده بود: «اکسیجن از دیدگاه اسلام دارای چه اهمیتی می‌باشد؟» نتایج این تحقیق نشانه می‌دهد که حکمت الله جل جلاله تقاضا کرده تا منبع اساسی تولید اکسیجن را نباتات تشکیل دهد. از همین خاطر است که اسلام توجه جدی به نباتات معطوف داشته است. قرآن مجید بیانگر قدرت الله جل جلاله در فرود آوردن آب از آسمان و زنده شدن زمین‌های مرده توسط نباتات می‌باشد و پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم غرس اشجار و کشت و زرع را با اجر و ثواب آخرت ارتباط داده اند. برخی اشارات علمی قرآن مجید در رابطه به اکسیجن وجود دارد که با پیشرفت تکنالوژی معاصر، انسان‌ها به آن دستیابی پیدا کرده‌اند که تولید اکسیجن توسط نباتات در هنگام صبح و تقلیل اکسیجن در ارتفاعات بلند از جمله آن‌ها می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: اکسیجن، اسلام، گاز، تنفس، فضا، نبات، اعجاز علمی

## **Abstract**

Oxygen is a vital gas for human being and it is extremely needed for breathing and blood flow in body's veins. This article is going to consider the importance of oxygen from the view point of Islam. This research is descriptive-analytical research. The wisdom of Allah (S.W.T) demanded that the main source of oxygen production should be plants.

Therefore, Islam pays serious attention to plants. The instructions of the Holy Quran show the power and ability of Allah (S.W.T) on bringing down water from sky to restore the plants of dry lands.

Meanwhile, planting trees and cultivation of seasons have been given a direct connection with the rewards of Hereafter by the Prophet of Islam.

There are some scientific references in the Holy Quran regarding oxygen that have been achieved with the advancement of modern human technology, including the production of oxygen by plants in the morning and the reduction of oxygen at high altitudes.

**Keywords:** oxygen, Islam, gas, breath, space, plant and scientific miracle.

# **Dawat Academic Journal**

Fourth Year, Issue

**9** (Winter 2024)

Received: 2023-12-09

Accepted: 2024-03-06

الحمد لله رب العالمين و الصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين سيدنا محمد و على آله و أصحابه أجمعين أما بعد ...

الله جل جلاله انسان را یک مخلوق دو بُعدی خلق نموده که متشکل از روح و جسم است. روح از عالم امر و جسم از جهان خلق می‌باشد و جهت بقا و مکلفیتش در روی زمین، تمام نیازهای روحی و جسمی او را فراهم نموده با این تفاوت که همه نیازهای جسمی او را در همین جهان و در همین زمین گنجانیده و انسان از آن استفاده کرده و نیازهای جسمی خود را مرفوع می‌سازد؛ اما نیازهای روحی انسان چون از عالم امر است توسط انبیاء علیهم السلام برای او بیان می‌شود تا آن را جهت رسیدن به سعادت و خوشبختی، در خودش پیاده نماید.

از جمله نیازهای مبرم جسمی انسان نیاز وی به گاز آکسیجن است که جهت تنفس و استمرار حیات و زندگی به آن اشد ضرورت دارد. انسان اگر چه می‌تواند بدون آب و غذا چند روزی زندگی کند؛ ولی بدون آکسیجن و تنفس حتی چند دقیقه محدود هم نمی‌تواند زندگی خود را ادامه دهد. این مسئله اهمیت آکسیجن را بیان می‌کند که تحقیق در این خصوص هم ضرورت است و هم دارای اهمیت فوق العاده می‌باشد. بنا براین، در تحقیق کنونی بر آنیم تا آکسیجن و اهمیت آن را از دیدگاه اسلام مورد بررسی قرار بدهیم. با توجه به طرح مسئله تحقیق، پرسش‌های محوری تحقیق کنونی چنین مطرح می‌شود آکسیجن از دیدگاه اسلام دارای چه اهمیتی می‌باشد؟ در خصوص پاسخ احتمالی پرسش‌های مطرح شده می‌توان گفت که دین مقدس اسلام در رابطه به آکسیجن توجه کرده است و آن را دارای اهمیت حیاتی دانسته است و نیز یکی از موارد اعجاز علمی قرآن مجید در رابطه به آکسیجن می‌باشد. این تحقیق از نوع تحقیق توصیفی - تحلیلی بوده و اطلاعات مورد ضرورت به شکل کیفی و کتابخانه‌یی جمع‌آوری شده است.

### پیشینه تحقیق

در رابطه به موضوع اهمیت آکسیجن در اسلام بعد از بحث و جست‌وجو کدام مقاله و یا کتابی به این عنوان پیدا نکردم آنچه در مورد آکسیجن از دیدگاه اسلام بحث شده بود، در حقیقت برخی از اشارات علمی قرآن مجید در مورد آکسیجن است که توسط تکنالوژی معاصر به دست‌رس انسان‌ها قرار گرفته است که از جمله در رابطه به بحث‌های دکتور زغلول نجار در صفحه رسمی ایشان می‌توان اشاره کرد.

بنابراین، در این مورد مقاله علمی تحت عنوان «آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام» را مورد تحقیق قرار گیرد؛ زیرا آکسیجن از جمله عناصر کیمیاوی می‌باشد و علم کیمیا مربوط به علوم ساینس می‌شود و اکثراً به این گمان اند که گویا اسلام با ساینس ربطی ندارد یا به عبارت دیگر آکسیجن را با اسلام دخلی نمی‌باشد؛ در حالی که اگر قضیه عمیق‌تر بررسی شود این نتیجه به دست خواهد آمد که دین مقدس اسلام و شریعت پیامبر آخرازمان صلی الله علیه وسلم توجه جدی را به این گاز حیاتی کرده و حتا گفته می‌توانیم آنچه را که سازمان‌های صحی جهان امروز جهت اهمیت آکسیجن پیشبینی نموده اند، شریعت پیامبر صلی الله علیه وسلم قرن‌ها قبل آن را برای ما بیان داشته است.

### تعریف و مفهوم آکسیجن

آکسیجن<sup>۱</sup> یک گاز بدون رنگ و مزه بوده و یکی از عناصر کیمیاوی در جدول تناوبی است که سمبول کیمیاوی آن (O) و عدد اتمی آن ۸ است. این عنصر یک عضو خانواده عناصر گروه کالکوژن، یعنی گروه شانزدهم در جدول تناوبی می‌باشد. (سایت جهان شیمی)

آکسیجن توسط مایکل سندی و جیتی نیلی در سال ۱۶۰۴ م جداسازی شده و گاز آکسیجن در سال ۱۷۷۷ م توسط آنتون لاروزیه رواج داده شد، لاروزیه از جمله اولین

آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۴۱

کسانی بود که آکسیجن را به عنوان یک عنصر کیمیاوی مستقل به شمار آورد و در مورد اهمیت آن در سوختن اشاره کرد. (سایت جهان شیمی ۲۳/۳/۲۰۲۴)

### ضرورت و نیاز انسان به آکسیجن

انسان از حیث خلقت یک موجود پیچیده است که از سیستم‌های مختلف خلق شده و هریک از این سیستم‌ها برای حیات و زندگی وی ضروری می‌باشد و حتا برخی سیستم‌های بدن وی تا حال مورد بررسی بوده و نتیجه نهائی آن به پایان نرسیده است.

یکی از این سیستم‌های بدن انسان سیستم تنفسی او می‌باشد. این سیستم وظیفه رساندن آکسیجن را بعد از تجزیه و تحلیل به تمام قسمت‌های بدن دارد و بدون وجود آکسیجن سیستم بدن انسان فلج بوده و کارای خود را از دست می‌دهد.

بنابراین وجود آکسیجن از نیازهای مبرم سیستم تنفسی بدن انسان و هر عضو از اعضای بدن وی است. از همین خاطر است که اهمیت آکسیجن در زندگی در گرو فهم اهمیت سیستم تنفسی انسان می‌باشد.

سیستم تنفسی بدن انسان که متشکل از بینی، دهن، لوله‌های تنفسی و شش‌ها می‌باشد در حقیقت هر یک آن‌ها جهت اخذ آکسیجن از هوا و انتقال آن به هر عضوی از اعضای بدن نقش مهمی را ایفا می‌کند. آکسیجن توسط بینی و یا دهن داخل لوله‌های تنفسی شده و از آنجا به شش‌ها انتقال می‌یابد. کیسه‌های هوائی که در داخل شش‌هاست با انبساط کردن، آکسیجن را توسط شریان‌های باریک به اعضای بدن انتقال داده و با حالت انقباض، کاربن دای اکساید را توسط وریدها از بدن خارج می‌سازد و این عملیه در هر دقیقه بیشتر از ده مرتبه صورت می‌گیرد. (اسلامی و همتی، ۱۳۹۹: ۳۰)

بنابراین، گفته می‌توانیم که نیاز انسان به آکسیجن در کمتر از یک دقیقه چندین مرتبه بوده است. از همین خاطر است که گاز آکسیجن از جمله گازهای فراوان در طبیعت بوده تا انسان بدون کدام مشکل از این ماده حیاتی استفاده کرده، حیات و زندگی خود را استمرار دهد.

## اهمیت آکسیجن از دیدگاه اسلام

اسلام دین برگزیده الله جل جلاله است که جهت رفاه و آسایش انسان در دنیا و آخرت توسط انبیاء علیهم السلام یکی پی دیگری فرستاده شده و این سلسله با بعثت پیامبر آخرالزمان صلی الله علیه وسلم به پایه اکمال رسیده است. الله جل جلاله بعد از بعثت ایشان سلسله نبوت و رسالت را خاتمه بخشیده و شریعت ایشان تا قیامت ادامه پیدا می‌کند. الله جل جلاله که خالق و آفریدگار انسان و خالق همه اشیاء است و از تمام نیازهای انسانی آگاه می‌باشد و به تمام ضرورت‌های وی، علم دارد. هر آنچه را که نیاز و ضرورت آن برای انسان شدیدتر باشد به همان اندازه به صورت میسر فراهم کرده است.

اگر به ضرورت‌های اولیه و اساسی انسان نظر اندازی صورت گیرد دیده می‌شود که آنچه را وی از طبیعت اخذ کرده و حیات و زندگی خود را استمرار می‌دهد؛ غذا، آب و هوا می‌باشد. انسان از میان این عناصر سه گانه، غذا را با زحمت و تکلیف تهیه کرده و می‌تواند چندین روز بدون غذا زندگی خود را ادامه دهد؛ اما پیدا کردن آب اگرچه برخی تکالیف خود را دارد؛ ولی نظر به غذا فراوان‌تر است و تکالیف آن هم کمتر می‌باشد و انسان می‌تواند چند روز محدودی بدون آب زندگی کند؛ اما هوا که در حقیقت آکسیجن است در طبیعت منتشر بوده و انسان بدون هیچگونه تکلیف و رنجی آن را چندین مرتبه در ظرف کم‌تر از یک دقیقه استنشاق کرده و به آن اشد ضرورت دارد.

بناء حکمت الله جل جلاله تقاضا کرده تا گاز آکسیجن به صورت فراوان در طبیعت وجود داشته و منبع اساسی آن را نباتات تشکیل می‌دهد. نباتات نیز موجودات زنده اند که الله جل جلاله به قدرت کامله خود خاصیت آن‌ها را قسمی آفریده است که بر عکس انسان‌ها با اخذ کاربن دای اکساید حیات و زندگی آن‌ها استمرار پیدا کرده و در مقابل آکسیجن را که ماده حیاتی برای انسان است خارج ساخته تا فضای طبیعت مملو از آکسیجن شده و انسان‌ها بتوانند به طور معمول بدون کدام تکلیف و مشقت و بدون پرداخت پول و یا تکس آن را تنفس نمایند. از همینجاست که گاز آکسیجن از جمله

آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۴۳

بیشترین گازات در فضای زمین بوده (ویکیپدیا ۲۰۲۳/۹/۱۸) و حتا وزن اتمی آن طبق جدول مندلیف نظر به دیگر گازات فضا سنگین تر می باشد تا توسط قوه جاذبه زمین از ارتفاعات بلند که غالباً محل بود و باش انسان نیست، به سوی قشر زمین جذب شود تا انسان ها دچار کمبودی آکسیجن نشوند؛ در حالی که در ارتفاعات بلند که محل زیست انسان نمی باشد مقدار آکسیجن کمتر است.

بنابراین، توجه دین اسلام را در رابطه به گاز آکسیجن از خلال توجه آن به نباتات، غرس اشجار، کشت زرع و احیای زمین های مرده توسط نباتات، می توان مورد بحث و بررسی قرار داد.

#### الف: ارشادات و رهنمائی های قرآن مجید در مورد نباتات

اگر به آیات قرآن مجید مراجعه شود، آیات متعددی بیانگر نزول آب از آسمان است که توسط آن زمین های مرده و خشک با نشو و نمو نباتات سرسبز می شود، رونق پیدا می کند و طبیعت را زیبائی می بخشد و منبع اساسی جهت تولید گاز آکسیجن قرار می گیرد.

چنانچه الله جل جلاله در قرآن مجید می فرماید: ﴿وَأَيُّهُمُ اللَّهُمُّ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَجِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ﴾. (یس، آیه ۳۳-۳۶)

ترجمه: و زمین مرده برهانی است برای ایشان که آن را زنده گردانیدیم و دانه از آن برآوردیم که از آن می خورند و در آن [زمین] باغهایی از درختان خرما و تاک قرار دادیم و چشمه ها در آن روان کردیم تا از میوه آن و [از] کارکرد دست های خودشان بخورند آیا باز [هم] سپاس نمی گزارند پاک [خدایی] که از آنچه زمین می رویاند و [نیز] از خودشان و از آنچه نمی دانند همه را نر و ماده گردانیده است.

هم چنان الله جل جلاله در قرآن مجید ما را چنین خبر می دهد: ﴿ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنَ طَلْحِهَا قَنَوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي ذَلِكُمْ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۹۹﴾ (الأنعام، آیه ۹۹)

ترجمه: و اوست کسی که از آسمان آبی فرود آورد پس به وسیله آن از هر گونه گیاه بر آوردیم و از آن [گیاه] جوانه سبزی خارج ساختیم که از آن دانه‌های متراکمی بر می آوریم و از شکوفه درخت خرما خوشه‌هایی است نزدیک به هم و [نیز] باغ‌هایی از انگور و زیتون و انار همانند و غیر همانند خارج نمودیم به میوه آن چون ثمر دهد و به [طرز] رسیدنش بنگرید قطعا در این‌ها برای مردمی که ایمان می آورند نشانه‌هاست.

به همین ترتیب در سوره عبس الله جل جلاله در مورد نعمت نباتات و اشجار میفرماید: ﴿فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا وَعَبَبْنَا وَقَصَبًا وَرَبُّونَا وَنَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ (عبس، آیه ۲۴ - ۳۲)

ترجمه: پس انسان باید به خوراک خود بنگرد که ما آب را به صورت بارشی فرو ریختیم آنگاه زمین را با شکافتنی [لازم] شکافتیم پس در آن دانه رویانیدیم و انگور و سبزی و زیتون و درخت خرما و باغ‌های انبوه و میوه و چراگاه [تا وسیله] استفاده شما و دام‌های تان باشد. اگر به آیه‌های مبارکه مطرح شده در فوق توجه صورت گیرد، بیانگر این است که نباتات به عنوان نعمت پروردگار جهت استفاده انسان‌ها و حیوانات قرار داده شده و یکی از موارد استفاده آن که جدیداً با تکنالوژی معاصر کشف گردیده است، تولید اکسیجن می باشد که در زمانه‌های قدیم چنین اکتشافات در دست‌رس بشر قرار نداشت و شاید ذکر احیای زمین‌های مرده توسط نباتات که در چندین آیه قرآن مجید بیان شده است، اشاره در رابطه به تولید اکسیجن توسط نباتات باشد؛ زیرا قضیه مرگ و زندگی از جمله اموری است که تعلق به زنده جان‌ها می‌گیرد؛ اما اینکه اطلاق مرگ و زندگی بر زمین که یک موجود جامد است، صورت گرفته از طریق مجاز و استعاره می‌باشد؛ زیرا احیای زمین مرده



آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۴۵

توسط نباتات در حقیقت اعطای حیات و زندگی برای انسان‌ها است و مهم‌ترین عوامل حیات و زندگی انسان گاز آکسیجن بوده که توسط همین نباتات تولید می‌گردد. بدون آکسیجن انسان‌ها نمی‌توانند حیات و زندگی داشته باشند.

با در نظر داشت آیات قرآنی گفته می‌توانیم که ذکر احیای زمین‌های مرده توسط نباتات، درخت‌های خرما، زیتون، تاک‌های انگور و باغ‌های غلو و پر درخت، همه و همه در حقیقت بیان لطف و رحمت الله جل جلاله در رابطه به انسان است تا توسط این نباتات بتواند غذا و دیگر نیازهای زندگی خود را تهیه کند و از سوی دیگر این نباتات وسیلهٔ تخرین آکسیجن در قشر زمین باشند با این تفاوت که استفاده از نباتات برای غذا، زحمت و تکلیف خود را دارد تا آماده شود؛ اما تولید آکسیجن و تخرین آن در قشر زمین به قدرت کامله الله جل جلاله صورت می‌گیرد، ذاتی که هر چیز را به مقدار و اندازهٔ معین آن خلق کرده و ترتیب نموده است، چنانچه الله جل جلاله می‌فرماید: ﴿سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى الَّذِي خَلَقَ فَسْوَى وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى﴾. (الأعلى، آیه ۱ - ۴)

ترجمه: نام پروردگار والای خود را به پاکی بستای همان که آفرید و هماهنگی بخشید و آنکه اندازه‌گیری کرد و راه نمود و آنکه چمنزار را برآورد.

#### ب: رهنمائی‌های پیامبر (صلی الله علیه وسلم) در مورد نباتات

هم چنان در احادیث متبرکهٔ پیامبر صلی الله علیه وسلم درمی‌یابیم که توصیه‌های زیادی جهت کشت و زرع، غرس درختان و نباتات و احیای زمین‌های مرده توسط کشت و زرع صورت گرفته است که همه در حقیقت توجه جدی جهت تولید هر چه بیشتر آکسیجن در فضای زمین می‌باشد. چون در آن وقت و زمان دست آوردهای جدید تکنالوژی معاصر به دست‌رس مردم قرار نداشت و این حقایق برای ایشان پوشیده بود و از جانبی هم انسان در هر مقطع زمانی به آکسیجن اشد نیاز داشته و الله جل جلاله نباتات را منبع تولید آکسیجن قرار داده است. بناء پیامبر صلی الله علیه وسلم در روایات مختلف مسلمانان را به غرس درختان و کشت زرع، ارشاد و رهنمائی کرده و آن را با اجر و ثواب آخرت ارتباط داده است

۴۶ / مجله علمی - دعوت / سال چهارم، شماره نهم خزان و زمستان ۱۴۰۲ هـ ش ۱۴۴۵ هـ ق

تا مبادا مسلمانان در زمینه، کوتاهی و تقصیر کنند و این تقصیر و کوتاهی منجر به تنقیص گاز حیاتی آکسیجن در فضای زمین گردد.

به این ارتباط پیامبر صلی الله علیه وسلم می فرماید: «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا، فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَيْمَةٌ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ». (النيسابوری، مسلم بن الحجاج، ۱۱۸۹)  
ترجمه: هیچ مسلمانی درختی را غرس نمی کند و فصلی را کشت نمی کند که از آن پرنده یا انسانی و یا هم حیوانی می خورند، مگر اینکه برایش صدقه و اجر و ثواب است.

در روایت دیگری آمده که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «مَنْ غَرَسَ غَرْسًا، لَمْ يَأْكُلْ مِنْهُ آدَمِي، وَلَا خَلْقٌ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ، إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ». (احمد ابن حنبل، ج ۵، ۱۴۲۰: ۴۴۴)  
ترجمه: هر کسی که درخت را غرس کرد، هیچ انسانی از آن نمی خورد و یا هیچ مخلوقی از آن استفاده نمی کند مگر اینکه برای آن شخص صدقه و اجر و ثواب است.

حتما پیامبر اسلام برای مسلمانان تأکید کرده است که اگر قیامت هم بر پا شود و تو می خواهی نهالی را غرس کنی؛ پس باید در زمینه تأخیر نکنی! معلوم است که قیامت به دو نوع می باشد: یکی قیامت کبری که از بین رفتن جهان و کائنات است و دیگر قیامت صغری که از بین رفتن خود انسان می باشد و بنابر تعبیر ثانی می توان گفت که اگر وقت مرگ انسان هم فرا برسد و در دست اش نهالی باشد و اگر می توانست، در غرس کردن آن تأخیر نکند، یعنی به این فکر نباشد که من از نهال چه حاصل می گیرم!

پیامبر صلی الله علیه و سلم در زمینه میفرماید: «إِنْ قَامَتِ السَّاعَةُ وَبَدَأَ أَحَدِكُمْ فِيسِيلَةً، فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ لَا يَقُومَ حَتَّى يَغْرِسَهَا فَلْيَفْعَلْ». (احمد ابن حنبل، ج ۶، ۱۴۲۰: ۳۸۶)

ترجمه: اگر قیامت هم بر پا شود و در دست یکی از شما نهالی باشد، اگر می توانست قبل از اینکه بر پا شود آنرا غرس نماید پس این کار را بکند.

هم چنان پیامبر صلی الله علیه وسلم مسلمانان را از قطع اشجار منع فرموده است؛ زیرا قطع اشجار که منبع اساسی تولید آکسیجن می باشند، منجر به تنقیص آن در فضا می گردد. پیامبر صلی الله علیه وسلم زمانی که مجاهدین را به طرف جهاد می فرستاد و شکی نیست

آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۴۷

که موقف جنگ موقف تخریب است؛ اما پیامبر صلی الله علیه وسلم برای مجاهدین توصیه می‌کرد که: «ولا تقطعوا نخلا ولا شجرة ولا تهدموا بناء». (بیهقی، ۱۴ ج ۹، ۱۴۲۰: ۹۱)

ترجمه: درخت خرما و هیچ درخت دیگری را قطع نکنید و ساختمانی را تخریب نکنید. عین همین وصیت را ابوبکر صدیق رضی الله عنه نیز برای ارتش مسلمانان می‌کرد. (همان اثر: ۸۵)

در حدیث دیگری پیامبر صلی الله علیه وسلم کسانی که درختی را بدون موجب قطع می‌کنند به آتش جهنم بیم داده و می‌فرمایند: «مَنْ قَطَعَ سِدْرَةً صَوَّبَ اللَّهُ رَأْسَهُ فِي النَّارِ». (ابو داود، بی تا، ج ۲: ۷۸۲)

ترجمه: هر کسی که درخت سدره را قطع کند الله جل جلاله سر او را به سوی آتش جهنم قرار می‌دهد؛ یعنی کسانی که درخت سدره را در صحرا که انسان‌ها و حیوانات از سایه آن استفاده می‌کنند به ناحق و بدون موجب قطع می‌کنند. (همان اثر: ۷۸۲)

حتا زمانی که به قرآن مجید مراجعه صورت گیرد، یکی از صفات انسان‌های مفسد را از بین بردن فصل و زرع، کشت و نبات بیان کرده است. چنانچه الله جل جلاله در قرآن مجید می‌فرماید: ﴿وَإِذَا تَوَلَّى سَعَى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يَحِبُّ الْفُسَادَ﴾. (البقرة، آیه ۲۰۵)

ترجمه: و چون برگردد [یا ریاستی یابد] کوشش می‌کند که در زمین فساد نماید و کشت و نسل را نابود سازد و خداوند تباہکاری را دوست ندارد.

### ج: توجه اسلام در جلوگیری از آلودگی هوا

یک از مورد دیگری که دین اسلام توجه جدی به حفاظت گاز آکسیجن در طبیعت کرده است، جلوگیری از آلوده نمودن محیط زیست می‌باشد؛ زیرا آلودگی هوا در حقیقت باعث مختل شدن گاز آکسیجن در فضای زمین می‌گردد. آلودگی محیط زیست یا توسط بوی و تعفن است که از نجاست‌ها و پلیدی‌ها منشأ می‌گیرد و یا هم توسط استفاده از

حرارت و انرژی است که با تولید دود و گازات دیگر انتشار آکسیجن را در فضا مختل می‌سازد.

از همین خاطر است که اسلام همیشه مسلمانان را به پاکی و طهارت امر کرده از نجاست‌ها و آلودگی‌ها شدیداً منع می‌کند. انسان مسلمان که روزانه پنج مرتبه نماز می‌خواند باید شروط اساسی نماز را که طهارت و پاکی جسم و بدن، جای و مکان و ملبس می‌باشد مراعات نماید و حتا با طهارت از نجاست‌های حکمی که توسط وضو و غسل بر طرف می‌شود، انسان مسلمان آماده عبادت پروردگار خود می‌گردد.

گذشته از این، پیامبر صلی الله علیه وسلم انسان‌های مومن و مسلمان را از ملوث نمودن منابع تولید آکسیجن که فضای درختان و چمن زارها است، شدیداً منع فرموده است و حتا فاعل آن را مورد لعنت قرار داده است.

چنانچه پیامبر صلی الله علیه وسلم در این مورد می‌فرمایند: «اتَّقُوا اللَّعَّانِينَ: الذی یتَخَلَّى فی طریقِ الناس، أو ظَلَّهِمْ». (النیسابوری، بی‌تا، ج: ۲: ۱۶۱)

ترجمه: از لعنت شوندگان اجتناب کنید، کسی که در راه مردم و یا در سایه هایشان رفع حاجت می‌کند.

در روایت دیگری پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است: «اتَّقُوا الْمَلَاعِنَ الثَّلَاثَةَ: البراز فی الموارد، وقارعة الطريق، والظل». (ابوداود، بی‌تا، ج: ۱: ۵۴)

ترجمه: از لعنت شدگان سه گانه اجتناب کنید (رفع حاجت کردن در آب‌ها، در سر راه و در سایه).

به همین ترتیب پیامبر صلی الله علیه وسلم انسان‌هایی را که در زیر سایه‌ها که غالباً توسط اشجار و نباتات به وجود می‌آیند و منبع اساسی تولید آکسیجن شمرده می‌شوند نجاست و پلیدی می‌کنند، مورد لعنت قرار داده؛ یعنی آن‌ها را از رحمت الله جل جلاله دور کرده و می‌فرماید: «اتَّقُوا اللَّاعِنِينَ قَالُوا وَمَا اللَّاعِنَانِ یا رسول الله؟ قَالَ: الذی یتَخَلَّى فی طریقِ النَّاسِ أَوْ فی ظَلِّهِمْ». (همان اثر: ۵۳)

آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۴۹

ترجمه: از دو لعنت شونده دوری کنید. گفتند آن دو لعنت شونده چیست یا رسول الله؟ فرمود: «کسی که در راه مردم و سایه ایشان رفع حاجت می‌کند.»

یکی از موارد دیگر آلودگی هوا توسط حرارت، دود و آتش می‌باشد که معمولاً انسان‌ها جهت پخت و پز از آن استفاده می‌کنند. شکی نیست که اگر این استفاده به قدر ضرورت باشد مشکل ندارد؛ اما مشکل زمانی ایجاد می‌شود که انسان در استفاده از آن‌ها زیاده روی کرده و اسراف را پیشه می‌گیرد. اسراف در استفاده از مواد احتراقی در حقیقت اسراف در خورد و نوش است. از همینجاست که دین مقدس اسلام انسان‌های مسلمان را از اسراف و زیاده‌روی در خورد و نوش منع نموده و اندازه خوراک آن‌ها را معین کرده است تا بدین وسیله جلو آلودگی هوا را که در حقیقت مختل شدن گاز آکسیجن در فضای زمین می‌باشد، گرفته شود.

چنانچه الله جل جلاله می‌فرماید: ﴿وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ﴾  
(الأعراف، آیه ۳۱)

ترجمه: و بخورید و بیاشامید [ولی] زیاده‌روی مکنید که او اسرافکاران را دوست نمی‌دارد.

پیامبر صلی الله علیه وسلم بیان داشته است که در خوراک حد اعتدال را مراعات کنید و در قدم اول همان قدر بخوریم که بتوانیم قامت خود را راست داشته باشیم و اگر زیاد بخوریم، باید معده را به سه قسمت غذا، آب و هوا تقسیم کنیم. هم چنان فرموده اند که بدترین ظرفی که انسان آنرا پر و لبریز می‌کند، بطن و شکم انسان است.

پیامبر صلی الله علیه وسلم در این مورد می‌فرماید: «مَا مَلَأَ آدَمِي وَعَاءٌ شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أَكْلَاتٍ يَقْمَنَ صَلْبُهُ، فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ، فَكُلْتُ لَطْعَامَهُ، وَثَلْتُ لَشْرَابَهُ، وَثَلْتُ لِنَفْسِهِ».  
(الترمذی، بی‌تا، ج: ۴، ۱۸)

ترجمه: انسان هیچ ظرفی را بدتر از بطن یا شکم لبریز نمی‌سازد، برای انسان چند لقمه کفایت می‌کند تا قامت خود را راست سازد، در صورتی که لابدی بود پس یک سوم حصه برای غذایش و یک سوم برای نوشیدنش و یک سوم حصه برای تنفسش، اختصاص داده شود.

زمانی که به سیرت پیامبر صلی الله علیه وسلم مراجعه می‌کنیم در می‌یابیم که ماه‌ها در خانواده‌شان سپری می‌شد؛ اما آتش و دود از خانه پیامبر صلی الله علیه وسلم بلند نمی‌شد، حال یکی از حکمت‌های این عمل برای ما معلوم می‌شود که پیامبر صلی الله علیه وسلم نمی‌خواست با دود کردن آتش، هوا را ملوث ساخته در نتیجه انتشار گاز آکسیجن فضا را مختل سازند.

از عایشه رضی الله عنها زوجه پیامبر صلی الله علیه وسلم روایت است که برای خواهر زاده خود می‌فرمودند: «ابن أختی إن كنا لننظر إلى الهلال ثم الهلال ثلاثة أهلة في شهرين وما أوقدت في أبيات رسول الله صلى الله عليه وسلم نار. فقلت يا خالة ما كان يعیشکم؟ قالت الأسودان التمر والماء». (ابخاری، ۱۴۲۲، ج: ۲، ۹۰۷)

ترجمه: خواهرزاده ام ما انتظار یک هلال پس دیگر هلال، یعنی سه هلال را در دو ماه میکشیدیم و در خانه‌های پیامبر صلی الله علیه وسلم آتش افروخته نمی‌شد. برایش گفتم ای خاله: چگونه زندگی می‌کردید؟ گفت: با اسودان، یعنی خرما و آب.

پس تمام این روایات و توصیه‌های شرعی اگر از نظر دید امروز، مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد، دیده می‌شود که یکی از عوامل مهم آن به خاطر حفظ گاز آکسیجن در طبیعت، منع کردن از تمام آنچه که باعث مختل شدن آن در فضا می‌گردد و تشویق و ترغیب در رابطه به هر آنچه که باعث افزایش تولید آن در طبیعت می‌گردد، بوده است.

برخی اشارات علمی قرآن مجید در مورد آکسیجن در فضا

الف: اعجاز علمی قرآن مجید

قرآن مجید کتاب انسان ساز است که از جانب الله جل جلاله برای فلاح و رستگاری بشر نازل شده و تا قیام قیامت پاسنگوی همه نیازهای بشر بوده و در هر عصر و زمان داشته‌های خود را برای وی روشن و آشکار می‌گرداند و هیچگاه به این معنی نیست که قرآن مجید که از عمر نزول آن در حدود ۱۵۰۰ سال می‌گذرد، نمی‌تواند عصر و زمان ما را که عصر تکنالوژی است در بر گیرد؛ زیرا قرآن کلام الله جل جلاله است و الله ذاتی است

آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۵۱

که عالم الغیب و الشهاده می‌باشد و تمام نیازهای انسان را در قرآن مجید ذکر نموده که با تحقیق و بررسی می‌توانیم از داشته‌های آن استفاده کنیم.

یکی از موارد جدید قرآن مجید که در این عصر و زمان مورد توجه است، اشارات علمی قرآن مجید می‌باشد که هدف از آن حقایق علمی است که الله جل جلاله در باره جهان و کائنات بیان کرده و امروز بشر با وسایل تکنالوژی معاصر، بعد از تحقیقات و بررسی‌های خستگی‌ناپذیر به برخی از آن‌ها نایل گردیده است. شکی نیست که علمای اسلام، مخصوصاً کسانی که به ساینس و تکنالوژی دست‌رسی دارند و در علوم دینی و شرعی نیز درایت کافی دارند. در این مورد خدمات شایان را انجام داده اند و در زمینه یک سلسله قواعد و ضوابط را پیرامون اشارات علمی قرآن مجید با اکتشافات جدید علمی معاصر وضع نموده‌اند و تحت عنوان اعجاز علمی قرآن مجید موضوعات مختلف را در طبیعت و جهان هستی با حقایق علمی قرآن مجید در عرصه‌های فلک، زمین شناسی، ابحار، حیوانات، نباتات و غیره مورد بحث و بررسی قرار داده اند.

باید یادآور شد که هدف از ذکر برخی از اشارات علمی در قرآن مجید این نیست که قرآن مجید کتاب ساینس در فیزیک و کیمیا و غیره است؛ بلکه هدف اساسی آن، یا بیان نشانه‌های وجود قدرت الله جل جلاله است تا عقیده انسان به الله جل جلاله قوی‌تر شود و یا بیان مثال‌ها و نمونه‌هایی می‌باشد که انسان به سوی هدایت، فلاح و رستگاری راهیاب می‌گردد؛ زیرا در بسیاری از موارد، فهم برخی از امور معنوی برای انسان مشکل است؛ اما زمانی که ضمن یک مثال حسی و مجسم ارائه می‌گردد، درک آن آسان می‌شود. (محمد علی صابونی، بی‌تا: ۱۷۵)

### ب: اشارات علمی قرآن مجید در مورد تولید آکسیجن

نباتات از جمله اجسام زنده در طبیعت اند که در زمین می‌رویند و از خود حرکت، نشو و نمو و تکاثر دارند و انسان‌ها اکثریت ضرورت‌ها و نیازهای خود را با استفاده از نباتات مرفوع می‌سازند.

یکی از موارد ضروری و حیاتی انسان گاز آکسیجن می‌باشد که الله جل جلاله آن را توسط نباتات در فضای زمین منتشر می‌سازد. قسمی که تحقیقات جدید علمی در زمینه نباتات صورت گرفته است، نباتات جهت بقا، نشو، نمو و تکاثر خود، کاربن دای اکساید را جذب کرده و با عملیه‌های بسیار دقیق کیمیاوی آن را به گلوکوز تبدیل می‌کنند و به این شکل حیات خود را استمرار می‌دهند. در مقابل اخذ کاربن دای اکساید فضا، آکسیجن را تولید می‌کنند. این تحقیقات جدید بیانگر آن است که نباتات از طرف شب کاربن دای اکساید را خارج می‌کنند و به همین جهت دانشمندان علوم تجربی از خواب کردن در زیر درختان هنگام شب منع می‌کنند تا کثرت گاز کاربن دای اکساید باعث مختل شدن سیستم بدن انسان نگردد؛ اما زمانی که صبح می‌شود روشنی آفتاب فضای زمین را روشن می‌سازد و با عملیه فوتوسنتیز<sup>۱</sup> نباتات آکسیجن را در فضای زمین تولید می‌نمایند تا انسان‌ها و سایر زنده جان‌ها از آن استفاده کنند. عملیه فوتو سنتیز بدون نور آفتاب امکان‌پذیر نمی‌باشد. همین اکتشافات جدید را برخی از اشارات علمی قرآن مجید نیز بیان می‌کند؛ چنانچه الله جل جلاله در سوره تکویر می‌فرماید:

﴿وَاللَّيْلِ إِذَا عَسَسَ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ﴾. (التکویر، آیه ۱۷-۱۸)

ترجمه: سوگند به شب چون پشت گرداند و سوگند به صبح چون دمیدن گیرد.

دانشمندانی که در بخش اعجاز علمی قرآن مجید فعالیت دارند می‌گویند که مراد از کلمه «عسَس» تاریک شدن یا در ظلمت فرورفتن را گویند و شکی نیست که شب خود تاریک است؛ اما این‌که چگونه در ظلمت فرو می‌رود در حقیقت همین خروج گاز کاربن دای اکساید از نباتات می‌باشد که فضای شب را هرچه بیشتر تیره و تاریک می‌گرداند؛ اما آنچه کلمه «تَنَفَّسَ» افاده می‌کند که عبارت از عملیه نفس کشیدن است و نسبت آن به صبح داده شده و صبح همان وقتی است که روشنی آفتاب زمین را تابان می‌سازد و این‌که چگونه صبح تنفس

---

۱: فوتو سنتیز یک عملیه کیمیاوی در نباتات است که قسمت‌های سبز نبات کاربن دای اکساید، آب و نور را طی عملیات دقیق کیمیاوی به گلوکوز تبدیل کرده و آکسیجن را از خلال آن تولید می‌کند.



آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۵۳

می‌کند و نفس در حقیقت عملیه‌ای است که زنده جان‌ها، مانند انسان‌ها و حیوانات آن را جهت بقا و استمرار زندگی خود انجام می‌دهند. در حقیقت هدف از آن خروج و تولید گاز آکسیجن در هنگام صبح می‌باشد، چون گاز آکسیجن برای تنفس است و تولید آن از نباتات از طرف صبح با عملیه کیمیاوی فوتو سنتیز صورت می‌گیرد و بدون نور آفتاب این عملیه اصلاً قابل اجراء نیست، پس نسبت تنفس به صبح در حقیقت بیانگر تولید گاز آکسیجن توسط نباتات می‌باشد. (الاعجاز العلمی ۲۰۱۵/۶/۸)

این اشاره علمی قرآن مجید در حقیقت وقت تولید آکسیجن از نباتات را برای ما بیان می‌کند که وقت صبح است و شکی نیست که قبلاً انسان‌ها به این امور معلومات کافی نداشتند؛ اما زمانی که تکنالوژی معاصر پیشرفت و ترقی کرد این حقایق علمی قرآن مجید نیز روشن و واضح گردید. البته قابل یاد آوری است که چنین تفسیر علمی در رابطه به این آیه کریمه هیچگاه مختص به همین اکتشاف علمی نمی‌باشد. شاید در آینده‌ها نظر به پیشرفت بیشتر تکنالوژی اشارات علمی دقیق‌تری برای انسان دست بدهد که فعلاً بشر از فهم آن عاجز می‌باشد.

### ج: کم شدن گاز آکسیجن در بلندی‌ها

با پیشرفت و ترقی تکنالوژی معاصر، انسان توانست به فضا سفر نماید و حتا از فضای زمین خارج شده و تحقیقات فضائی و کیهانی را خارج از فضای زمین انجام دهد. شکی نیست که اشارات علمی زیاد در رابطه به فضا در قرآن مجید وجود دارد که الله جل جلاله ما را خیر داده است. شاید ساینس دانان تعداد محدودی آن را تحت تجربه و تحقیق قرار داده باشند؛ اما موارد زیادی هنوز تحت بررسی می‌باشد.

از جمله مواردی که با رفتن انسان به فضا مورد تحقیق قرار گرفته است، کم شدن مقدار آکسیجن در بلندی‌ها می‌باشد. اگر چه این قضیه در قدیم هم در بالا شدن به کوه‌های بلند کم احساس می‌شد؛ اما دلیل آن برای مردم واضح و روشن نبود. زمانی که تحقیقات پیشرفته در زمینه صورت گرفت، معلوم شد که علت کمبودی آکسیجن در بلندی‌ها می‌باشد. بناءً زمانی که

انسان به طرف فضا سفر کرد کپسول‌های اکسیجن را با خود گرفت تا از آن استفاده نموده و در عملیه تنفس به مشکلات دچار نشود.

نظر به تحقیقات جدید فضائی که صورت گرفته است، معلوم می‌شود که انسان هر قدر به طرف فضا بلند می‌شود به همان اندازه مقدار اکسیجن هم کم گردیده و حتا زمانی که از فضای اتموسفیر زمین خارج می‌شود به طور کامل جریان گاز اکسیجن قطع شده و انسان نمی‌تواند خارج فضای زمین زندگی خود را ادامه دهد. (محمد علی صابونی، بی‌تا: ۱۸۱-۱۸۲)

فهم این موضوع در ظاهر برای ما مشکل است و حتا برعکس اگر قضیه را از بُعد ظاهری و مادی آن به بررسی بگیریم، شاید انسان‌های گمراه از حیث مادی زندگی بهتر از انسان‌های رستگار داشته باشند؛ اما اگر قضیه را از بُعد معنوی آن مورد بحث قرار دهیم برعکس است. چنانچه قرآن مجید این قضیه معنوی را ضمن یک مثال حسی و مجسم برای ما بیان کرده تا خطورت موضوع برای ما روشن گردد.

اللّٰهُ جَلْ جَلَالَهُ مِثَالِ اِنْسَانٍ هَآی رَسْتِگَارٍ، مطیع و فرمان‌بردار را چنین بیان می‌کند: ﴿فَمَنْ يَرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُّهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ﴾ (الأَنْعَام، آیه: ۱۲۵)

ترجمه: پس کسی را که خدا بخواهد هدایت نماید دلش را به پذیرش اسلام می‌گشاید. وجه استدلال در این آیه کریمه عبارت: ﴿يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْاِسْلَامِ﴾ است که الله جل جلاله قلب و سینه انسان‌های رستگار، مطیع و فرمان‌بردار را با اسلام فراخ و گسترده کرده از دل تنگی و ضیق سینه آن‌ها را نجات می‌دهد؛ یعنی از غم، اندوه، فشار و استرس در امان هستند.

اما در مورد مثال کسانی که در ضلالت گمراهی فرورفته اند، چنین بیان می‌کند: ﴿وَمَنْ يَرِدْ اَنْ يُّضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَمَّا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ﴾ (الأَنْعَام، آیه ۲۵)

ترجمه: و هر که را بخواهد گمراه کند دلش را سخت تنگ می‌گرداند، چنانکه گویی به زحمت در آسمان بالا می‌رود.

وجه استدلال در این آیه عبارت: ﴿يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَمَّا يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ﴾ می‌باشد؛ یعنی مانند کسی که به طرف آسمان بلند می‌شود و سینه‌اش تنگ و فشار دهنده

آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۵۵

می‌باشد. این‌که چرا در رفتن به طرف آسمان و بلند شدن به سوی آن سینه انسان تنگ و فشار دهنده می‌شود، شاید در هر زمان تغییرات مختلفی در زمینه صورت می‌گرفت؛ اما علت اساسی آن، زمانی برای بشر معلوم گردید که دانشمندان آکسیجن را کشف کرده و اهمیت حیاتی آن را انسان درک نمودند و دریافتند که در بلندی‌ها نظر به این‌که محل بود و باش انسان نیست، مقدار آکسیجن کمتر شده و کمبودی آکسیجن منجر به تنگ شدن نفس و تنگی سینه می‌گردد و این اشاره علمی در قرآن مجید برای ما ذکر شده و فعلا بشریت آن را کشف نموده است.

بنابراین اشاره علمی قرآن مجید که در این آیه کریمه در مورد آکسیجن روشن می‌گردد، در حقیقت بیان کم شدن آن در بلندی‌ها است که در اثر آن برای انسان نفس تنگی پیدا شده و سینه‌اش ضیق شده و فشار می‌دهد و این موضوع را قرآن مجید چندین قرن قبل از امروز ضمن یک مثال بیان کرده و بشریت حالا به دریافت دلیل علمی آن نایل گردیده است. (الاعجاز العلمي ۸/۶/۲۰۱۵)

درس و عبرتی که در این مثال برای ما بیان می‌گردد، اینست که انسان‌های رستگار در آرامی، امنیت، آسایش و فراخی صدر زندگی به سر می‌برند و کدام تنگی در سینه خود احساس نمی‌کنند. بناء زندگی آرام و آسوده دارند و از دغدغه‌های حرج و تنگی معنوی در امان‌اند، اگر چه از حیث مادیات در مشکلات می‌باشند.

اما انسان‌های که در ضلالت و گمراهی‌اند، زندگی آن‌ها اگر چه از حیث مادیات و امکانات، بیشتر و بهتر است؛ اما مثال آن‌ها مانند همان شخصی است که در نفس تنگی و ضیق صدر و سینه به سر می‌برد؛ یعنی از امکانات مادی خود استفاده درست و آرام نکرده و آسودگی و آسایش قرار ندارند.

همین است هدف اصلی از زندگی انسان که آیه مبارکه این موضوع معنوی را ضمن یک مثال حسی و مجسم برای ما ترسیم کرده است و بر علاوه از کمبودی آکسیجن در بلندها نیز خبر داده است و گذشته از همه در مورد اهمیت حیاتی آکسیجن در رابطه به انسان نیز اشاره می‌نماید.

## بحث و نتیجه گیری

برخی از کوتاه نظران و کسانی که در قلبشان مرض نفاق، بد بینی در رابطه به دین مقدس اسلام است، همواره اعتراضات بی مورد را در رابطه به این دین کامل الله جل جلاله که هیچ گونه نقص، کمی و کاستی در آن دیده نمی شود، وارد کرده اند تا به زعم و گمان خود گویا اسلام را مورد نقض قرار دهند.

یکی از اعتراضات بی مورد آن ها در مورد قرآن مجید این است که گویا با پیشرفت و ترقی چشم گیر تکنالوژی معاصر، دیگر قرآن مجید که از عمر نزول آن حدود ۱۵ قرن سپری می شود، نمی تواند جواب گو و پاسخ ده پیرامون نیازهای انسان امروزی باشد که در عصر تکنالوژی و تسخیر فضا زندگی می کند؛ زیرا قرآن مجید در زمانی نازل شده که بشر با اسب، قاطر و شتر تجارت می کرد و چنین وسایل مدرن و تکنالوژی معاصر را در دسترس نداشت. بناء این کتاب آسمانی در برگیرنده محتویات تکنالوژی عصر حاضر نشده و نمی تواند نیازهای انسان امروزی را مرفوع سازد.

شکی نیست که اگر این اعتراض مورد غور و بررسی قرار گیرد، در حقیقت ناشی از انگیره عدم فهم درست و درک کامل قرآن مجید می باشد که اساس آن را همان بد بینی به احکام الله جل جلاله تشکیل می دهد. در حالی که یکی از وجوه جاودانگی قرآن مجید این است که برای هر نسل و هر عصر، داشته های نوین را عرضه می کند که نسل های گذشته از آن ها بهره نبرده بودند. بناء پیام قرآن مجید به عصر و نسل خاص و امتی معین محدود نیست؛ زیرا اگر داشته های قرآن مجید تجدید پذیر نمی بود و در گذار اعصار و قرون به صورت دوامدار متطور و متجدد نمی شد، به طور مثال در یک قرن به اتمام می رسید، بی گمان قرآن مجید دچار جمود و خمود گردیده که در آن صورت نسل ها و قرن های بعدی باید بر خوان گذشتگان نشسته و خود بهره های نوینی را از این مانده پروردگار نداشته باشند، حال آن که زمان، حرکت و تطور راه خود را ادامه می دهد و به ره آورد گذشتگان نه تنها قانع نیستند؛ بلکه کافی و بسنده نیز برایشان نمی باشد.

آکسیجن و اهمیت آن از دیدگاه اسلام / ۵۷

از همینجاست که اهمیت اعجاز علمی قرآن مجید مطرح بحث قرار می‌گیرد؛ زیرا مفاهیم علمی قرآن کریم درست همان بستری است که عنصر تجدد و باز تولید مفاهیم در آن به روشنی نمایان است و با مرور زمان از لابلای انکشافات کونی و حقایق علمی بیشتر واضح و روشن می‌شود. با روشن شدن اعجاز علمی قرآن مجید به طور مداوم در قلب ثقافت و فرهنگ انسانی قرار گرفته و روند زندگی را با داده‌های نوین علمی تحت پوشش و سیطره خود قرار می‌دهد و انگیزه قوی و نیرومند را برای محققان، دانشمندان و پژوهشگران؛ جهت غور، بررسی و تحقیق هر چه بیشتر علمی در روشنائی قرآن مجید اعطا می‌کند.

در کل نتایج به دست آمده از این تحقیق را در چند جمله زیر خدمت خوانندگان گرامی خلاصه می‌کنم:

- حکمت الله جل جلاله تقاضا کرده است تا گاز آکسیجن از جمله گازات فراوان در طبیعت باشد و یکی از منابع اساسی آن را نباتات تشکیل می‌دهد.
- دین مقدس اسلام در رابطه به نباتات توجه جدی کرده که هم ارشادات قرآن مجید و هم رهنمائی‌های سنت مطهره بیانگر این موضوع می‌باشد.
- دین مقدس اسلام جهت حفاظت گاز آکسیجن در طبیعت، مسلمانان را از آلوده کردن هوا به هر شکلی که باشد شدیداً منع فرموده است.
- برخی از اشارات علمی قرآن مجید در مورد گاز آکسیجن وجود دارد که با پیشرفت تکنالوژی معاصر، بشر به آن دست یافته است که از جمله تولید آکسیجن توسط نباتات در هنگام صبح و تقلیل گاز آکسیجن در بلندی‌ها می‌باشد.

#### سرچشمه‌ها

- قرآن کریم.

- ابن حنبل، احمد (۱۴۲۰ هـ. ق/ ۱۹۹۹ م) مسند الامام احمد بن حنبل ج ۵. المحقق:

شعیب الارنؤوط. محل نشر: موسسة الرسالة.

۵۸ / مجله علمی - دعوت / سال چهارم، شماره نهم خزان و زمستان ۱۴۰۲ هـ ش ۱۴۴۵ هـ ق

- ابن حنبل، احمد (۱۴۲۰ هـ ق / ۱۹۹۹ م) مسند الامام احمد بن حنبل ج ۶. المحقق: شعيب الارنؤوط. محل نشر: مؤسسة الرسالة.

- ابو داود، سليمان بن الاشعث (بی تا) سنن ابی داود ج ۱. تحقیق عبدالحمید، محمد محی الدین. بیروت: دار الفکر.

- اسلامی، صدیقه؛ همتی، جمسید (۱۳۹۹) کتاب آناتومی انسان، انتشارات حتمی.

- البخاری، محمد بن اسماعیل (۱۴۲۲ هـ ق) الجامع المسند الصحيح ج ۲. المحقق: محمد زهير بن ناصر الناصر. دار طوق النجاة

- البيهقي، احمد بن الحسين (۱۴۲۰ هـ ق / ۱۹۹۹ م) السنن الكبرى ج ۹. المحقق: سامی بن محمد سلامة. محل النشر: دار طيبة للنشر و التوزيع.

- الترمذی، محمد بن عيسى (بی تا) الجامع الصحيح سنن الترمذی ج ۴. تحقیق: احمد محمد شاکر و آخرون. بیروت: دار احیاء التراث.

- صابونی، محمد علی. آشنائی با قرآن. ترجمه: محمد میرویس غیائی. کابل: انتشارات رسالت.

- النيسابوری، مسلم بن الحجاج (بی تا) صحيح مسلم ج ۱. تحقیق: محمد فؤاد عبدالباقي. بیروت: دار احیاء التراث العربی.

- النيسابوری، مسلم بن الحجاج. (بی تا) صحيح مسلم ج ۳. تحقیق: محمد فؤاد عبدالباقي. بیروت: دار احیاء التراث العربی.

- منابع انترنتی

- جهان شیمی: خواص عنصر اکسیژن چیست؟ تاریخ دریافت: ۲۳/۳/۲۴ قابل دریافت در: <https://www.jahaneshimi.com>

- الاعجاز العلمی فی القرآن ۶/۸ / ۲۰۱۵ - تاریخ دریافت ۲۴/۳/۲۰۲۴ قابل دریافت در: [www.eajaz.org/index](http://www.eajaz.org/index)

- ۱۶: ویکیپدیا اکسیژن ۲۰۲۳/۹/۱۸ - تاریخ دریافت ۲۴/۳/۲۰۲۴ قابل دریافت در: [wikipedia.org/wiki/](http://wikipedia.org/wiki/)